

Årsredovisning 2023

Socialnämnden

Årsredovisning 2023

Status: Påbörjad Rapportperiod: 2023-12-31 Organisation: Socialnämnden

Innehållsförteckning

1 Årsredovisning	1
2 Nämndens ansvar och uppdrag	2
3 Sammanfattning	2
4 Händelser av väsentlig betydelse	2
5 Måluppfyllelse	2
6 Personal	3
7 Ekonomi	3
7.1 Driftredovisning.....	3
7.2 Kostnader fördelade på kostnadsslag	4
7.3 Verksamhetens nettokostnader.....	4
7.4 Volymer	5
8 Risker	5
9 Prestationer och nyckeltal	6

1 Årsredovisning

2 Nämndens ansvar och uppdrag

Socialnämnden ansvarar för socialtjänstens individ- och familjeomsorg, mottagning av nyanlända och flyktingar, äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning, familjerådgivning samt kommunens uppgifter enligt alkohollagen, lag om handel med vissa receptfria läkemedel, tobakslagen, bostadsanpassningsbidrag och färdtjänst.

Nämnden leder också den kommunala hälso- och sjukvården och ansvarar för kommunalt drivna verksamheter inom nämndens ansvarsområde.

Nämnden planerar för boenden för personer med stora vård- och omsorgsbehov.

Nämnden ansvarar för utredning, beslut, insatser och uppföljning att insatserna är av god kvalitet för enskilda.

Verksamheter utförs av kommunala och privata utförare genom egen drift, kundval enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV) eller upphandling enligt Lag om offentlig upphandling (LOU).

Socialförvaltningen är organiserad i fyra avdelningar och en stab med olika specialfunktioner som jobbar med förvaltningsgemensamma frågor.

Individ- och familjeomsorgens familjeavdelning erbjuder stöd och skydd för barn, ungdomar och familjer i problematisk livssituation.

Individ- och familjeomsorgens vuxenavdelning arbetar med försörjningsstöd och arbetsmarknadsfrågor, beroende, psykisk funktionsnedsättning, mottagande av nyanlända, budget- och skuldrådgivning, dödsboudredningar, korttidskontrakt för bostäder och våld i nära relationer.

Avdelningen för äldre och personer med funktionsnedsättning ansvarar för biståndsbedömning och planering för insatser och stöd hos äldre och personer med funktionsnedsättning.

Kommunens egen regi bedriver vård- och omsorgsboenden, dagverksamheter, gruppboendestad, serviceboenden, personlig assistans, avlösarservice, ledsagarservice, daglig verksamhet och kommunens hälso- och sjukvårdsansvar i boenden och dagverksamheter.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska säkerställer ändamålsenlig hälso- och sjukvård som är patientsäker och av god kvalitet.

FOU Nordost ägs gemensamt av Nordost kommunerna och Danderyd är värdkommun.

3 Sammanfattning

Årsresultatet för 2023 visare en positiv avvikelse jämfört med budget för socialnämndens område på 6,1 miljoner kronor. Budgeten och verksamhetsplanen för 2023 har fokuserat på mottagandet av nyanlända och flyktingar, förändringar inom äldreomsorg, funktionshinderomsorg, placeringar av barn och unga samt placeringar i skyddade boenden. Egen regis vård- och omsorgsboenden har under året redovisat en åtgärdsplan för en ekonomi i balans, som följts upp av nämnden.

Pandemin och kriget i Ukraina har haft en påverkan på samhället och socialnämndens verksamheter under de senaste åren. Ekonomiska osäkerheter har präglat budgetåret på grund av ökade priser, löner och hyror. Kommunen har delvis kompenserat för hyreshöjningar.

Nyanlända och flyktingar

Antalet nyanlända och flyktingar minskar nu successivt i Danderyd jämfört med tidigare år, vilket påverkar bemanning av personal som arbetar med mottagandet och bostadsbehoven. Socialnämnden har tidigare beslutat att lämna tillbaka bostäder till fastighetsnämnden. Modulbostäderna vid Rinkebyvägen har avvecklats under 2023 och en ny översyn av behovet planeras under kvartal 1 2024.

Äldreomsorg

Inom äldreomsorgen fokuserade arbetet under 2023 på förbättringar av kvaliteten och tillgängligheten för den äldre befolkningen. På grund av en ökning av andelen äldre över 80 år av befolkningen ökar behovet av antalet boendeplatser inom vård- och omsorgsboende. En positiv avvikelse i resultatet är volymrelaterad och gäller hemtjänst där behovet varit mindre än förväntat. Inom hemtjänst pågår ett utvecklingsarbete för att förstärka ett teambaserat arbetssätt.

Funktionshinderomsorg

Inom funktionshinderomsorgen har fokus varit att stärka och förbättra stödet till personer med funktionsnedsättningar för att främja självständighet och delaktighet.

Individ- och familjeomsorgen

Individ- och familjeomsorgen har fortsatt att arbeta med områdena våld i nära relationer, integration och placerade barn. Arbetet kring våld i nära relationer har det intensifierats för att öka antalet upptäckter och erbjuda stöd så tidigt som möjligt. Inom integration minskar antalet nyanlända och flyktingar vilket påverkar personalstyrkan och behovet av bostäder. Samtidigt pågår integrationsarbetet för de nyanlända och flyktingar som bor i kommunen.

Stöd till barn och unga samt deras familjer är också en prioriterad fråga för socialnämnden. Under 2023 har fokus varit att utveckla tidiga stödinsatser och samarbeten för att fånga upp behov i ett tidigt skede. För de som inte kan bo i sina egna hem säkerställs att de får en trygg och stabil miljö. Under året har beslut tagits om att bedriva gemensam familjerätt genom avtalssamverkan med Täby, Vaxholm och Lidingö, där Danderyd är värdkommun.

Tidiga insatser och förebyggande arbete

Socialnämnden arbetar för att möta kommuninvånarnas behov på bästa sätt med fokus på kvalitet, tillgängliga tjänster och tidiga insatser. Inom området barn och unga har arbete med familjecentralen fortsatt. Familjecentralen är uppskattad, välbesökt och drivs tillsammans med flera verksamheter inom kommunen och några av regionens verksamheter. Ett utvecklingsarbete med skolsociala team genomförs tillsammans med bildningsförvaltningen i syfte att jobba proaktivt för att fånga upp barn och unga i behov av stöd så tidigt som möjligt. Inom området äldre har nämnden under året initierat och genomfört flera förebyggande insatser genom att med stöd av stimulansmedel erbjuda aktiviteter med inriktning på hälsa, måltider, rörelse och gemenskap.

Utvecklingsområden

Under 2023 har arbete genomförts inom de planerade utvecklingsområdena digitalisering, kvalitetsuppföljning samt informationssäkerhet och kontinuitetsplanering.

Utvecklingsarbete i samverkan med andra fortsatt under året genom till exempel utveckling av ett teambaserat arbetssätt kring hemtjänstkunder tillsammans med primärvårdssamverkan inom omställningen till God och nära vård. Samverkan med bildningsförvaltningen i arbetet med gemensamt skolsocialt team ett annat exempel. Samverkan med andra kommuner utvecklas genom gemensam familjerätt som startar upp 2024.

Utöver dessa områden är digitalisering ett fortsatt utvecklingsområde för socialförvaltningen. Det inkluderar att implementera digitala lösningar för att effektivisera och förbättra kommunikation och tillgänglighet för kommuninvånarna.

En förstärkt kontinuitetsplanering har genomförts för alla boenden inom kommunen, det gäller både kommunala och privata vård- och omsorgsboende, LSS-boenden och socialpsykiatriboenden.

Egen regi

Egen regi erhåller ersättning från socialnämndens budget för att utföra vård och omsorg. De får samma ersättning som privata utförare. För 2023 redovisar egen regi en negativ avvikelser på 15,2 miljoner kronor varav ett återkrav från Försäkringskassan på 7,8 miljoner.

Försäkringskassan har omprövat ett beslut för perioden 2016-2021 där kommunen varit utförare vilket har resulterat i ett återkrav på för mycket utbetald ersättning. Kommunen har överklagat beslutet, men betalat tillbaka beloppet till Försäkringskassan i avvaktan på slutligt avgörande. Den främsta orsaken till det negativa resultatet för vård- och omsorgsboendena är högre personalkostnader för inhyrda verksamhetschefer och sjuksköterskor. Egen regi har också påverkats av ökade priser och löner.

Övrigt

FOU Nordost har påbörjat en översyn för att utreda möjligheterna till en sammanslagning med FOU enheterna i nordväst, med syfte att skapa en samlad organisation i norra länet.

Med stor tillfredsställelse överlämnas detta sammandrag av den fina sociala verksamheten som bedrivs i Danderyds kommun.

4 Händelser av väsentlig betydelse

Under 2023 har socialnämnden fattat beslut om att lämna tillbaka ett antal bostäder till fastighetsnämnden, vilket kommer att generera lägre tomhyreskostnader för 2024. Kommunen har i och med detta kunnat avveckla en uppställning med modulbostäder. Behovet av kommunens bostäder behöver fortsatt följas under 2024 för nytt ställningstagande om ytterligare avveckling.

När det gäller mottagande av nyanlända och flyktingar, har kommunen tagit emot 16 av budgeten på 49 som senare fastställdes av länsstyrelsen till 27. När det gäller skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet, har kommunen hittills tagit emot 66 av de 71 skyddsbehövande som var planerade för 2022 och 2023.

Samarbetet för att driva Mötesplats för nyanlända tillsammans med En utsträckt hand, Röda Korset och Spira har varit mycket positivt och kommer att fortsätta i reviderad form efter projekttidens slut. Insatsen med ideellt flyktingstöd har fortsatt under året och Danderyds modell har uppmärksammats av flera kommuner runt om i landet och även av UNHCR.

Inom området våld i nära relationer har arbetet intensifierats under 2023 och medarbetarna har erbjudits kompetenshöjning. Ansökan om stadsbidrag har beviljats för kartläggning av förutsättningarna för ett stadigvarande boende för våld i nära relations ärenden samt för våldsförebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Ekonomiskt bistånd och stöd till egen försörjning, är ett annat område som socialnämnden fokuserar på. Det kan inkludera att erbjuda ekonomiskt stöd, kontakt med kommunens arbetscoach och annan rådgivning.

Antal ensamkommande barn har succesivt minskat från och med juni 2023 har kommunen bara ansvar för tre unga ensamkommande.

Förebyggande tidiga insatser fortsätter att utvecklas, ett arbete med skolsociala team tillsammans med bildningsförvaltningen har startat under året. Arbete med att utveckla familjecentralen har fortsatt.

Under våren 2023 har beslut tagits i kommunfullmäktige om att bedriva gemensam familjerätt genom avtalssamverkan med tre andra kommuner, Täby, Vaxholm och Lidingö. Danderyd är

vårdkommun för verksamheten som planeras starta i maj 2024. Planeringsarbete inför uppstarten har pågått under 2023.

Inom äldreomsorgen har det varit ett ökat behov av placeringar på korttidsboende och på vård- och omsorgsboende. Antalet köpta platser enligt länsöverenskommelsen har ökat. Volymer inom hemtjänsten har varit lägre än förväntat. Socialnämnden behandlade under hösten ett ärende om ersättning för den nya insatsen ”fast omsorgskontakt”, detta beräknas medföra kostnader på cirka 3 miljoner kronor per år som ännu inte fått helårseffekt. Den nya insatsen inom hemtjänst, är avsedd att förbättra kvaliteten i omsorgen och ge stöd med samordning.

Utveckling av trygghetsboende på Kevinge och en mötesplats på Kevinge för alla seniorer i Danderyd, har fortsatt under året. En rad aktiviteter med förebyggande hälsoinsatser och för att erbjuda aktiviteter och gemenskap har initierats. Det kan vara föreläsningar, ute gym, träning, sociala aktiviteter, café och erbjudande om hälsosamtal. Många aktiviteter drivs av föreningar och civilsamhället.

Inom funktionsnedsättning har det skett förändringar gällande resor från skolan till korttidsvistelse eller korttidstillsyn enligt LSS, vilket lett till ökade kostnader för socialnämnden. Nya rutiner och åtgärder har införts för att hantera detta.

Inom egen regi har det varit olika initiativ och förbättringsarbeten, till exempel start av daglig verksamhet LSS på Danarö och införande av nytt trygghetslarm på vård- och omsorgsboenden. Det pågår också arbete med att stärka kompetens och ledarskapet inom egen regi. En kompetensmodell för sjuksköterskor har tagits fram och liknande arbete planeras för arbetsterapeuter, fysioterapeuter, undersköterskor och stödassistenter. Den 1 juli infördes skyddad yrkestitel för undersköterskor. Enligt övergångsbestämmelser kan tillsvidareanställda ansöka fram till år 2033 och visstidsanställda bör ansöka omedelbart. En visstidsanställd undersköterska tituleras vårdbiträde fram till godkänd ansökan. Implementering av kommunikationsmodellen SBAR (Situation, Bakgrund, Aktuellt, Rekommendation) och digitalisering av kvalitetsarbetet är också pågående processer.

Sammanfattningsvis har det varit många olika aktiviteter och utvecklingsområden inom socialnämndens verksamhetsområden under 2023.

5 Måluppfyllelse

5.1 Hög kvalitet

Danderyds kommun erbjuder service och tjänster av hög kvalitet. Detta innebär att kommunens invånare och näringsliv erbjuds ett gott bemötande, hög tillgänglighet och delaktighet i kontakt med kommunens verksamheter. Kommunen strävar efter öppen dialog där kommunens invånare, föreningar och organisationer ges möjlighet till inflytande. Danderydsborna ska erbjudas en bra och attraktiv service. En positiv utveckling av de kommunala kärnområdena skola, barn- och äldreomsorg skall sättas i fokus.

5.1.1 Säkerställa att service och insatser till medborgarna är av god kvalitet

Bedömning

◆ Målet är delvis uppfyllt

Kommentar 2023

Bedömningen är att målen är delvis uppfyllda då resultatet bedöms ligga nära målet inom två mål samt över målet inom ett av målen. Trenden visar jämförelse med 2022.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Brukarbedömning sammantaget Hemtjänst	85%	>88%	◆	→
Brukarbedömning sammantaget IFO	93%	>84%	●	↗
Brukarbedömning sammantaget LSS	80%	>82%	◆	—
Brukarbedömning sammantaget Vård- och omsorgsboende	80%	>88%	◆	↘

5.1.2 Rätt stöd vid rätt tid till barn och unga är förebyggande och hälsofrämjande.

Bedömning

◆ Målet är delvis uppfyllt

Kommentar 2023

Målet är relativt nytt och resultaten har varierat kraftigt vilket gör det svårt att värdera utfallet över denna korta period. Resultaten har tidigare varit mycket goda för gruppen ungdomar 13+ samtidigt som barn 0-12 haft ett något lägre resultat. Nyckeltalen behöver fortsätta följas över tid. Trenden visar jämförelse med 2022.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Antal ej återaktualiseringar barn 0-12 ett år efter avslutad utredning/insats	64%	>82%	■	↘
Antal ej återaktualiseringar ungdomar 13- ett år efter avslutad utredning/insats	78%	>96%	◆	↗

5.2 Stor valfrihet

Danderyds kommun erbjuder stor valfrihet i kommunens service och tjänster. Detta innebär att kommunens invånare kan välja inom den kommunalt finansierade servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar.

Socialnämnden har inget mål inom strategiområdet.

5.3 Hög attraktivitet

Danderyds kommun är en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunen är trygg och säker och erbjuder goda möjligheter för hälsa och välbefinnande. Kommunen ger goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter. Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger möjlighet för medarbetare och chefer att utvecklas.

5.3.1 Kontinuitet och attraktivitet inom personalförsörjningen

Bedömning

 Målet är uppfyllt

Kommentar 2023

Bedömningen är att målet till stora delar är uppnått då resultaten för två av målen når uppsatta mål och det tredje resultatet ligger mycket nära uppsatt mål. Trenden visar jämförelse med 2022.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
HME - Hållbart medarbetarengagemang	80,1%	>78,1		
Personalomsättning	11,7%	<11%		
Sjukfrånvaro Totalt	6,8%	<7%		

5.4 Hög effektivitet

Danderyds kommuns verksamheter samverkar och gör rätt prioriteringar för att nå effektivitet. God ekonomisk hushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet. Danderyds kommun ska ha en låg kommunalskatt

5.4.1 Ökad kostnadseffektivitet med bibehållen kvalitet

Bedömning

 Målet är uppfyllt

Kommentar 2023

Bedömningen är att målet till stora delar är uppfyllt då resultaten för två av målen

fortsatt gör positiva förflyttningar. Nettokostnadsavvikelse LSS gör en liten positiv utveckling i riktning mot uppsatt mål. Åtgärder inom LSS har gjorts i form av införande av LOV för daglig verksamhet, korttidsvistelse, korttidstillsyn samt uppstart av daglig verksamhet i egen regi som kan få effekt på längre sikt. Trenden visar jämförelse med 2022.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Nettokostnadsavvikelse IFO	-12%	>-11,2%	●	↗
Nettokostnadsavvikelse LSS	9,2%	<8,3%	■	↗
Nettokostnadsavvikelse Äldreomsorg	-9,3%	>-8,7%	●	↗

5.5 Stark utveckling

Danderyds kommun utvecklar och förbättrar ständigt den service och de tjänster som kommunen erbjuder. Företag erbjuds goda förutsättningar att etablera sig och verka i kommunen. Danderyd präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens verksamheter arbetar för en långsiktig hållbar utveckling. Omvärldsanalys, utvärdering och digitalisering är grunden för innovativ utveckling i kommunens arbete.

5.5.1 Ökad tillgänglighet och utveckling

Bedömning

◆ Målet är delvis uppfyllt

Kommentar 2023

Bedömningen är att målen till stora delar uppnåtts då fem av målnyckeltalen är uppnådda. Förvaltningen har genomgående mycket hög tillgänglighet via e-post. Servicemätning via telefon för Familjeavdelningen och Äldreomsorg visar på ett försämrat resultat mot målet och orsaker till resultatet ses över på respektive avdelning.

Trenden visar jämförelse med 2022.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Servicemätning via e-post Familjeavdelningen	92%	>92%	●	—
Servicemätning via e-post LSS	83%	>92%	◆	↗
Servicemätning via e-post Vuxenavdelningen	92%	>84%	●	—
Servicemätning via e-post Äldreomsorg	100%	>100%	●	→
Servicemätning via telefon Familjeavdelningen	50%	>67%	■	—
Servicemätning via telefon LSS	67%	>67%	●	→
Servicemätning via telefon Vuxenavdelningen	75%	>59%	●	—
Servicemätning via telefon Äldreomsorg	50%	>83%	■	↘

6 Personal

Nedanstående tabell visar antal personer och antal årsarbetare jämfört med föregående år.

		Antal personer 2023	Antal årsarbetare 2023	Antal årsarbetare 2022	Förändring
Månadsavlönade	Tills vidare	295	272.87	264.7	8.1
Månadsavlönade	Visstid	19	16.56	25.2	-8.6
Månadsavlönade	Samtliga Anställningsformer	313	289.43	289.9	-0.5
Timavlönade	Visstid	136	0.00	0.0	0.0
Timavlönade	Samtliga Anställningsformer	136	0.00	0.0	0.0
Övriga anställningsgrupper	Visstid	70	0.00	0.0	0.0
Övriga anställningsgrupper	Samtliga Anställningsformer	70	0.00	0.0	0.0

Antal månadsavlönade årsarbetare har under 2023 minskat med 0,5 personer. De främsta orsakerna kan förklaras av att individ- och familjeomsorg har minskat antalet anställda då mottag av nyanlända minskat, samt en minskning av en tjänst inom social psykiatri. Verksamheten funktionshinderomsorg är nu jämfört med december 2022 åter fullbemannad.

Den ackumulerade sjukfrånvaron under 2023 uppgick till 6,84 procent jämfört med föregående år då den var 7,27 procent. Målet för sjukfrånvaron 2023 var 7,0 procent och blev därmed uppfyllt.

Personalomsättningen där man slutat på egen begäran har totalt minskat från 11,79 till 11,73 procent. Tittar man på personalomsättningen med egen begäran exklusive egen regi, ligger den på 14,95 procent jämfört med föregående år som var 14,47 procent. Denna ökning beror till stor del på personalomsättning inom IFO familj. Personalomsättningen inom egen regi har minskat under 2023 från 10,22 procent till 9,85 procent. Målet för personalomsättningen för hela socialnämnden år 2023 var 11 procent och blev därmed inte uppfyllt.

7 Ekonomi

För år 2023 redovisar socialnämnden en positiv avvikelse mot budget med 6,1 miljoner kronor, vilket motsvarar 0,9 procent av budgeterade nettokostnader.

Avvikelsen beror främst på att äldreomsorgen visar en positiv budgetavvikelse på 9,8 miljoner kronor, främst på grund av lägre volymer i hemtjänsten samt att projektet teambaserad hemtjänst inte fått helårseffekt 2023. Funktionshinderomsorgen visar en positiv avvikelse på 0,5 miljoner kronor. Denna avvikelse beror på lägre volymer för verksamheten bostad med särskild service, personlig assistans, avlösar- och ledsagarservice samt korttidsvistelse. Volymen i daglig verksamhet har däremot ökat jämfört med budget. Härtill kommer en merkostnad för inhyrda konsulter på myndigheten på vakanta platser.

Individ- och familjeomsorgen visar en positiv avvikelse på 10,2 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på minskat flyktingmottagande, försörjningsstöd, lägre volymer och kostnader inom HVB samt familjehem.

Verksamheten socialpsykiatri avvikelse är negativ med 0,5 miljoner kronor och hänför sig till högre volym för boenden.

Inom administration och nämnd är avvikelsen positiv på 1,3 miljoner kronor, då stimulansmedel erhålls för en tjänst.

Egen Regi har en negativ avvikelse mot budget på 15,2 miljoner kronor. Avvikelsen består främst av en återbetalning av ersättning från Försäkringskassan avseende åren 2016 - 2021 på 7,8 miljoner kronor. Orsakerna till resterande avvikelse på 7,4 miljoner kronor beror på merkostnad för inhyrda verksamhetschefer, sjuksköterskor och arbetsterapeuter på vård- och omsorgsboendena. Därtill kommer en kostnadsökning som överstiger budget för kommunals avtalsrörelse med 4,1 procent, övertid, livsmedelskostnader samt en ny uppstartad daglig verksamhet inom LSS som ej ännu fått full beläggning.

7.1 Driftredovisning

Tabellen nedan visar nämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år.

Mnkr	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2022
Intäkter	276.1	301.4	25.3	9%	303.0
Kostnader	-989.8	-1 009.0	-19.2	-2%	-974.9
Nettokostnader	-713.7	-707.6	6.1	1%	-671.9

Sammanställningen visar nämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år. Siffror inkluderar egen regi.

Intäkterna överstiger budget med 25,3 miljoner kronor. Detta är främst ett resultat av statsbidrag och ersättning för skyddsbehövande.

Kostnaderna överstiger budget med 19,2 miljoner kronor och avvikelsen består till största delen av kostnader som ersatts med statsbidrag. Statsbidragen uppgår till 34,6 miljoner kronor som är intäkt- och kostnads förda under år 2023.

7.2 Kostnader fördelade på kostnadsslag

Tabellen nedan visar utfall och budget för nämnden fördelat på kostnadsslag.

Kostnadsslag (mnkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2022
Anslag	-128,7	-130,8	-2,1	1,6%	-128,6
Volym	-585,0	-561,6	23,4	4,0%	-535,5
Egen regi	0	-15,2	-15,2	N/A	7,6
Nettokostnader	-713,7	-707,6	6,1	0,9%	671,9

För kostnadsslaget **anslag** (personalkostnader och övriga verksamhetskostnader exklusive resor) visar resultatet en negativ avvikelse på 2,1 miljoner kronor jämfört med budget. Detta motsvarar 1,6 procent av anslagets budgeterade nettokostnader. De främsta orsakerna till den negativa avvikelsen är merkostnad för inhyrd personal på myndighet funktionshinderomsorg samt installation av nya trygghetslarm inom äldreomsorgen. För administration och stab är avvikelsen positiv på grund av lägre personalkostnader än budget. Inom individ- och familjeomsorg är den sammanlagda avvikelsen positiv jämfört med budget. Främsta orsakerna till den positiva avvikelsen är lägre personalkostnader på grund av minskat flyktingmottagande. Det lägre antalet flyktingar medför en högre kostnad för vakanshyror för tomma bostäder.

För kostnadsslaget **volym** (intäkter och kostnad för huvudverksamhet inklusive resor) visar resultatet en positiv avvikelse på 23,4 miljoner kronor, vilket motsvarar 4,0 procent av volymernas budgeterade nettokostnader. De främsta avvikelserna beror på minskade volymer inom hemtjänsten, lägre volymer av verksamheten bostad med särskild service, personlig assistans, avlösare och ledsagarservice samt korttidsvistelse. Volymen inom daglig verksamhet har däremot ökat under året. Inom Individ- och familjeomsorg har volymen minskat inom HVB, familjehem, försörjningsstöd och flyktingstöd. Volymen inom socialpsykiatri har ökat inom boende för socialpsykiatri.

7.3 Verksamhetens nettokostnader

Tabellen nedan visar nämndens nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år.

Ansvar (mnkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2022
Administration och nämnd	-19.4	-18.1	1.3	7%	-18.8
Individ- och familjeomsorg	-95.4	-85.1	10.3	11%	-83.6
Äldreomsorg	-397.6	-387.8	9.8	2%	-368.0
Funktionshinderomsorg	-184.2	-183.7	0.5	0%	-177.3
Social psykiatri	-17.2	-17.6	-0.4	-2%	-16.6
FoU Nordost	0.0	0.0	0.0		0.0
Familjerätt		0.1	0.1		
Egen regi	0.0	-15.2	-15.2		-7.6
Summa Socialnämnden	-713.7	-707.6	6.1	1%	-671.9

Administration och nämnd

Administration och nämnd redovisar en positiv avvikelse mot budget med 1,3 miljoner kronor vilket motsvarar 7 procent av budgeterade nettokostnader.

Den positiva avvikelsen beror främst på lägre personalkostnader samt lönekostnad som har ersatts med stimulansmedel.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorg redovisar en positiv avvikelse mot budget med 10,3 miljoner kronor vilket motsvarar 11 procent av budgeterade nettokostnader.

IFO Familj har en positiv avvikelse mot budget på 3,2 miljoner kronor. Detta beror främst på placeringar inom Hem för vård eller boende (HVB) samt att placeringar inom familjehem har varit lägre än budget. Samtidigt har volymen och kostnaden inom stödboende ökat under året.

IFO vuxna har en positiv avvikelse mot budget på 7,1 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på en lägre volym inom mottagande av nyanlända och samt en ej budgeterad intäkt enligt massflyktsdirektivet. Dessutom har kostnaden försörjningsstöd minskat jämfört med budget.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen redovisar en positiv avvikelse mot budget med 9,8 miljoner kronor vilket motsvarar 2,0 procent av budgeterade nettokostnader.

Den positiva avvikelsen beror främst på en lägre volym i hemtjänsten med 11,7 miljoner kronor, men även större projekt med teambaserad hemtjänst som inte fått helårseffekt 2023 med 3,0 miljoner kronor. Installation av nya trygghetslarm har medfört en merkostnad utöver budget på

1,4 miljoner kronor. Kostnaderna för korttidsplatser överstiger budget med 2,0 miljoner kronor, då volymerna varit högre än budgeterat, vilket kan bero på att fler väntar på vård- och omsorgsplatser. Avvikelsen för bostadsanpassningsbidrag är negativ mot budget med 2,4 miljoner kronor. Inom vård- och omsorgsboende är avvikelsen mot budgeten negativ med 0,3 miljoner kronor. Under hösten kan man se en ökning av volymen och även att kön till vård- och omsorgsboende har ökat. Kostnaden för resor är negativ mot budget för dagverksamheten med 1,4 miljoner kronor.

Funktionshinderomsorg

Funktionshinderomsorgen redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,5 miljoner kronor vilket motsvarar 0 procent av budgeterade nettokostnader.

Avvikelsen mot budget består av lägre volym av verksamheten bostad med särskild service med 1,7 miljoner kronor. Personlig assistans samt avlösar- och ledsagarservice har haft en positiv avvikelse med 2,5 miljoner kronor. Även korttidsvistelse har haft lägre volym och en kostnadsminskning mot budget på 2,2 miljoner kronor. Volymen i daglig verksamhet har ökat jämfört med budget och har en negativ avvikelse mot budget på 2,4 miljoner kronor samt ökad kostnad för resor på 0,4 miljoner kronor. Inom myndighet funktionshinderomsorg överstiger kostnaderna budget med 3,0 miljoner kronor, då externa konsulter har varit inhyrda på vakanta tjänster.

Social psykiatri

Social psykiatri redovisar en negativ avvikelse mot budget med 0,4 miljoner kronor vilket motsvarar 2 procent av budgeterade nettokostnader. Den största avvikelsen beror på volymökning inom boendeplacering samt ökade sysselsättningskostnader.

Familjerätt

Under 2023 har socialnämnderna fattat beslut att, genom avtalssamverkan, bedriva en kommungemensam familjerätt för kommunerna Lidingö, Danderyd, Täby och Vaxholm med start i maj 2024. Verksamheten kommer att bestå av elva familjerättssekreterare och en enhetschef. Under 2023 har ett utvecklingsarbete påbörjats för att förbereda verksamhetens uppstart. Vissa uppstarts kostnader har belastats 2023 samt fakturerats respektive kommun.

Egen regi

Egen regi redovisar en negativ avvikelse mot budget med 15,2 miljoner kronor. Avvikelsen består främst av en återbetalning av ersättning från Försäkringskassan avseende åren 2016 - 2021 på 7,8 miljoner kronor.

Främsta orsakerna till resterande avvikelse på 7,4 miljoner kronor beror på inhyrda verksamhetschefer, sjuksköterskor och arbetsterapeuter på vård- och omsorgsboendena Stocksundsgården, Klingsta, Annebergsgården, Storkalmar samt Larm och Natt. Detta har gett egen regi en merkostnad på cirka 2,0 miljoner kronor. Dessutom har Kommunals avtalsrörelse med 4,1 procent för 2023 gett egen regi en kostnadsökning för 2023 på 1,3 miljoner kronor för

april-dec jämfört med budget. Kostnaden för övertid överskrider budgeten med 1,4 miljoner kronor. En ytterligare orsak till den negativa avvikelser mot budget är ökade livsmedelskostnader som har ökat med 1,2 miljoner kronor. En ny uppstartad verksamhet inom LSS daglig verksamhet visar ett negativt resultat jämfört med budget med 0,7 miljoner kronor, då verksamhet inte ännu fått full beläggning. En obelagd plats på ett gruppboende ger minskade intäkter med 0,8 miljoner kronor. Även vakanshyror och ej fullt kompenserade hyror bidrar till den negativa avvikelser på egen regi.

7.4 Volymer

Tabellen nedan visar nämndens volymer med budget, utfall, avvikelse och föregående år.

Antal (stycken)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2022
Individ- och familjeomsorg					
Ensamkommande totalt antal	16	2	-14	87,5%	7
Familjehem företag	9	7	-2	22,2%	11,9
Egna familjehem	3	6	3	100%	Ej inrapporterat
HVB	2,5	2	-0,5	20%	2,4
Antal nyanlända	49	16	-33	67,3%	54
Äldreomsorg					
Hemtjänstimmar	206 000	179 862	-26 138	12,7%	185 209
Äldreboende antal platser	334	338	4	1,2%	333
Korttidsboende antal platser	18	20	2	11,1%	16
Funktionshinder omsorg					
Boende med särskild service barn	4	4	0	0%	4
Boende med särskild service vuxna	79	78	-1	1,3%	77
Daglig verksamhet	91	97	6	6,6%	92
Social psykiatri					
Boende antal platser	16	17	1	6,2%	16

Individ- och familjeomsorg

Inom IFO-familj har volymen minskat med 14 ensamkommande barn. Det är en minskad volym med två inom familjehem företag, men däremot har egna familjehem volymen ökat med tre. HVB har minskat volymen med 0,5 plats.

Inom IFO-vuxen har antal nyanlända varit lägre än budget. Antalet nyanlända har under året varit 16 personer jämfört med budgeten på 49 personer. Kommunen har hittills tagit emot 70 skyddsbehövande (varav 66 personer under 2022 och 4 under 2023) som erbjudits en bostad av kommunen. 12 personer av de anvisade har återlämnat sin bostad och återvänt till Ukraina.

Äldreomsorg

Antal timmar i hemtjänsten är lägre än budgeterat antal timmar med 26 138. Däremot har antal platser på vård- och omsorgsboende ökat under hösten och även kön. Antal platser på korttidsboenden har ökat under året med två platser i genomsnitt, vilket kan vara en följd av att fler väntar på vård-och omsorgsplats.

Funktionshinderomsorg

Antal boende i bostad med särskild service för barn är enligt budget. För vuxna har antal platser minskat med en under året. Den dagliga verksamheten har under året ökat med sex platser.

Social psykiatri

Antal boende i särskilda boenden har ökat med en plats jämfört med budget.

8 Risker

När det gäller placering av vårdkrävande barn och unga är det viktigt att vara medveten om de höga kostnaderna som kan uppstå. Om behov uppstår av placering av vårdkrävande barn och unga kan det innebära mycket höga kostnader även för enstaka placeringar. Ett vårdkrävande barn kan kosta 3-4 miljoner kronor per år.

Staten har aviserat att mottagandetalen gällande flyktingar och skyddsbehövande kommer att fortsätta vara på låga nivåer de närmaste åren. Omständigheter i omvärlden kan påverka och planeringshorisonten är kort. Kommunerna får besked om nya mottagandetal årligen. Det kan vara nödvändigt att behålla några tomma lägenheter och en beredskap att öka personalstyrkan vid behov.

Inom äldreomsorgen är det viktigt att säkerställa att det finns tillräckligt med platser på vård- och omsorgsboenden för att möta de ökande behoven i tid. Rekrytering av vikarier vid föräldraledighet kan vara en utmaning, och det kan vara nödvändigt att överanställa för att säkerställa effektiviteten i kärnverksamheten.

Inom funktionsnedsättning är det viktigt att se till arbetsmiljön för LSS-myndigheten och vidta eventuella åtgärder för att säkerställa medarbetarnas trygghet. Volymförändringar förväntas inte medföra särskilda ekonomiska risker, men det kan finnas några individuella fall som blir extra kostsamma. En placering kan kosta mellan 1-3 miljoner per år.

Inom egen regi kan svårigheter att rekrytera arbetsterapeuter leda till ökade kostnader genom att hyra in en konsult. Om det är en hög omsättning av verksamhetschefer och sjuksköterskor kan det också öka kostnaderna genom rekryteringskostnader och interimslösningar. Det är också viktigt att säkerställa att tomma lägenheter på boendena, blir belagda i tid och att det finns tillräckligt med arbetstagare till Danarö daglig verksamhet. Utmaningar med kompetensförsörjning kan uppstå vid rekrytering av undersköterskor, stödassistenter och personliga assistenter.

Sammanfattningsvis är det viktigt att vara medveten om och hantera de olika riskerna och utmaningarna inom socialnämndens verksamhetsområden för att säkerställa en effektiv och hållbar verksamhet.

9 Prestationer och nyckeltal

Se bifoga 2.